การพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Developing Soft Skills of Public Administration Students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

คมชาญ ศรีระพันธ์[1], พัทธพล เลี่ยมใจดี[2],ธนัชญา ทิฆะสุข[3], พิมพ์ลภัส มาลาอุ่น[4], ธนกร เพชรสินจร[5] และ รังสิทธิ วิหกเหิน[6]

Khomchan Srirapan[1], Phatthaphon Liamchaidi[2], Thanatchaya Tikasuk[3], Pimlapas Malaun[4], Thanakorn Phetsinchorn[5] and Rangsithi Vihokhern[6]

1–5 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

6 วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

thananya.thi@thaimooc.ac.th

Received: 06–03–2026; Revised: 09–04–2026; Accepted: 22–05–2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะด้าน Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะด้าน Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ จำแนกตามเพศ ชั้นปีการศึกษา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ชั้นปีที่ 1 – 3 จำนวน 301 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบโดยใช้ค่า t–test และ ค่า f–test

ผลการวิจัยพบว่า ระดับทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวม นักศึกษามีทักษะ Soft Skills อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.37, S.D.=0.14) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.68, S.D.=0.20) รองลงมาคือ ด้านการจูงใจตนเอง ($\bar{X}$=4.43, S.D.=0.25) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น ($\bar{X}$=4.26, S.D.=0.43) ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ($\bar{X}$=4.25, S.D.=0.34) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทักษะทางสังคม ($\bar{X}$=4.22, S.D.=0.19) ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะด้าน Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศและชั้นปีการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สถาบันควรส่งเสริมกิจกรรมฝึกการตัดสินใจเพื่อรักษามาตรฐานด้านการควบคุมตนเอง พร้อมจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านวาทศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม รวมถึงสนับสนุนการประเมินศักยภาพตนเองอย่างสม่ำเสมอสอดคล้องกับความแตกต่างทางเพศและชั้นปีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

คำสำคัญ : ทักษะทางสังคม (Soft Skills); รัฐประศาสนศาสตร์; สติปัญญาทางอารมณ์; การจัดการตนเอง

Abstract

The objectives of this research were 1) to investigate the soft skill proficiency levels of Public Administration students at Buriram Rajabhat University 2) to compare these proficiency levels classified by gender and academic year and 3) to explore guidelines for soft skill development across five key dimensions self-awareness, self-regulation, self-motivation, empathy, and social skills. The research sample consisted of 301 undergraduate students from the first to the third year of study. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.98 Data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation.

The research findings revealed that the overall soft skills level of Public Administration students at Buriram Rajabhat University was at a high level. ($\bar{X}$=4.37, S.D.=0.14) When

considering each dimension, the highest mean was found in self-regulation ($\bar{X}$=4.68, S.D.=0.20), which was at the highest level. This was followed by self-motivation ($\bar{X}$=4.43, S.D.=0.25), empathy ($\bar{X}$=4.26, S.D.=0.43), and self-awareness ($\bar{X}$=4.25, S.D.=0.34), respectively, while the dimension with the lowest mean was social skills ($\bar{X}$=4.22, S.D.=0.19). The comparison of soft skill levels among Public Administration students at Buriram Rajabhat University, classified by gender and academic year, showed statistically significant differences at the .05 level.

Additional Recommendations The institution should promote decision-making activities to maintain the standards of self-regulation. Simultaneously, workshops on rhetoric should be organized to develop social skills. Furthermore, regular self-potential assessments should be supported in accordance with gender and academic year differences to increase efficiency in living and interacting with others.

Keywords : Soft Skills; Public Administration; Emotional Intelligence; Social Skills

บทนำ

ในยุคปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว หรือที่เรียกว่ายุคดิจิทัลทรานส์ฟอร์เมชัน (Digital Transformation) ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีการทำงานในทุกภาคส่วนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนต่างต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับความซับซ้อนและความผันผวนของโลกสมัยใหม่ ส่งผลให้ความต้องการบุคลากรที่มีสมรรถนะรอบด้านเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยความคาดหวังที่มีต่อบุคลากรไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่ความรู้ทางวิชาการหรือทักษะเชิงเทคนิคเฉพาะทาง (Hard Skills) เท่านั้น แต่ทักษะด้านพฤติกรรมและมนุษยสัมพันธ์ (Soft Skills) ได้กลายเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดความสำเร็จและประสิทธิภาพของการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะเหล่านี้ครอบคลุมตั้งแต่การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การคิดวิเคราะห์เชิงระบบ การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำ ไปจนถึงความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้อย่างเท่าทัน ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะของบุคคลในศตวรรษที่ 21

สำหรับการบริหารงานในภาครัฐยุคใหม่ ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นหัวใจสำคัญและเป็นฟันเฟืองหลักในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ นักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ใน

ฐานะ "นักบริหารภาครัฐในอนาคต" จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีรากฐานของ Soft Skills ที่แข็งแกร่ง เนื่องจากลักษณะงานราชการและการบริการสาธารณะต้องเกี่ยวข้องกับการติดต่อประสานงานกับประชาชนที่มีความหลากหลาย รวมถึงการทำงานร่วมกับเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ ทักษะการสื่อสาร การเจรจาต่อรอง และการบริหารความขัดแย้งที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานภาครัฐเป็นไปอย่างละมุนละม่อมและตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคมได้อย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม จากสภาพปัญหาที่ผ่านมาพบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำนวนไม่น้อยยังขาดการพัฒนาทักษะ Soft Skills อย่างเป็นระบบ เนื่องจากระบบการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงทฤษฎีในตำราเป็นหลัก ส่งผลให้นักศึกษาขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะด้านพฤติกรรมผ่านประสบการณ์จริง เมื่อเข้าสู่โลกของการทำงานจึงมักประสบปัญหาในการปรับตัวและการทำงานร่วมกับผู้อื่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จึงตระหนักถึงความสำคัญในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะ "มีความรู้คู่คุณธรรม" และมีสมรรถนะที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาเรื่อง "การพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์" โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีสติปัญญาทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ของ Daniel Goleman เป็นกรอบในการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้ในตนเอง การควบคุมตนเอง การจูงใจตนเอง การเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น และทักษะทางสังคม ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงระดับทักษะปัจจุบันของนักศึกษา และวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความแตกต่างของทักษะดังกล่าว ผลการศึกษาที่ได้จะไม่เพียงแต่เป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินศักยภาพนักศึกษาเท่านั้น แต่จะเป็นแนวทางสำคัญสำหรับสถาบัน ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการเรียนรู้นอกห้องเรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความพร้อมในการแข่งขัน และเป็นกำลังสำคัญในการบริหารงานภาครัฐเพื่อพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะด้าน Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะด้าน Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ ชั้นปีการศึกษา

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สมมติฐานในการศึกษา

นักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีเพศและระดับชั้นปีที่ต่างกันมีทักษะด้าน Soft Skills ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและองค์ประกอบของ Soft Skills

จากการรวบรวมนิยามของนักวิชาการ พบว่า Soft Skills คือทักษะทางสังคมและความฉลาดทางอารมณ์ที่จำเป็นต่อการจัดการตนเองและการทำงานร่วมกับผู้อื่น มารุต พัฒผล (2561) เน้นย้ำว่าทักษะนี้ครอบคลุมการควบคุมอารมณ์และการมองโลกในแง่บวก ขณะที่ อรทัย มูลความดี (2564) ให้ความเห็นว่า Soft Skills ช่วยให้บุคคลปรับตัวและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกสาขาอาชีพ

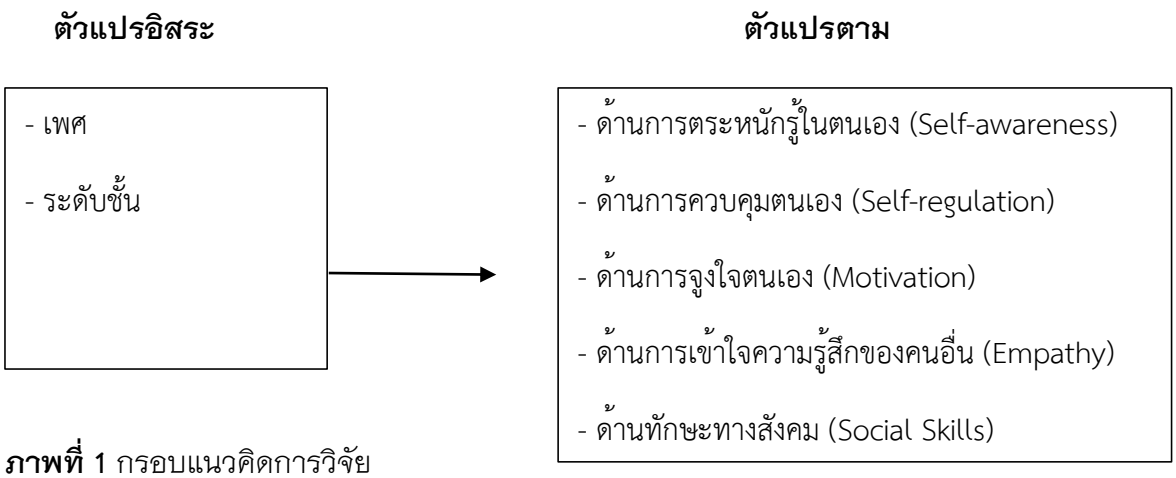
2. กรอบแนวคิดสติปัญญาทางอารมณ์ (Emotional Intelligence: EI)

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีสติปัญญาทางอารมณ์ของ Daniel Goleman (1998) มาเป็นแกนกลางในการวิเคราะห์ทักษะ Soft Skills เนื่องจากเป็นรากฐานสำคัญที่ส่งผลต่อปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกระดับ โดย Goleman (1995) ได้จำแนกองค์ประกอบหลักออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) ถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาสติปัญญาทางอารมณ์ หมายถึงความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก จุดแข็ง และจุดอ่อนของตนเอง การที่นักศึกษามีความเข้าใจในแรงขับเคลื่อนและความปรารถนาส่วนตัว จะช่วยให้สามารถตัดสินใจและปรับตัวในสถานการณ์ที่หลากหลายได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ตลอดจนเข้าใจถึงผลกระทบที่พฤติกรรมของตนมีต่อผู้อื่น 2) การควบคุมตนเอง (Self-regulation) คือความสามารถในการจัดการหรือปรับทิศทางอารมณ์และแรงกระตุ้นเชิงลบ นักศึกษาที่มีทักษะด้านนี้

จะสามารถระงับความโกรธ ความเครียด หรือความวิตกกังวล และแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ รวมถึงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบต่อหน้าที่แม้ภายใต้สภาวะกดดันหรือวิกฤต 3) การจูงใจตนเอง (Motivation) เป็นกระบวนการที่สร้างแรงขับเคลื่อนจากภายในเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ โดยไม่ได้ยึดติดอยู่เพียงผลตอบแทนภายนอก เช่น เงินรางวัล หรือสถานะ นักศึกษาที่มีแรงจูงใจสูงมักมีความกระตือรือร้น มีความคิดเชิงบวก มองอุปสรรคเป็นโอกาสในการเรียนรู้ และมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายที่ท้าทายด้วยความพยายามอย่างต่อเนื่อง 4) การเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น (Empathy) เป็นทักษะในการรับรู้ ทำความเข้าใจ และเข้าถึงความต้องการรวมถึงมุมมองที่แตกต่างของผู้อื่น ทักษะด้านนี้ช่วยให้นักศึกษาสามารถสังเกตอารมณ์ที่ซ่อนเร้นผ่านสีหน้าและท่าทาง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์อย่างเหมาะสม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือและลดความขัดแย้งในสังคมการทำงาน 5) ทักษะทางสังคม (Social Skills) คือความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการความสัมพันธ์และการสร้างเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมถึงทักษะการสื่อสารเชิงโน้มน้าวใจ ภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม และความสามารถในการเจรจาต่อรองเพื่อจัดการความขัดแย้งอย่างสันติ ทักษะนี้ช่วยให้นักศึกษาสามารถประสานพลังความร่วมมือเพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายร่วมกันได้อย่างราบรื่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีประชากรคือ นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 401 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้จำนวน 301 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิแบ่งตามระดับชั้นปีและดำเนินการสุ่มอย่างง่ายในขั้นตอนสุดท้าย สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ระดับทักษะ Soft Skills 5 ด้านตามกรอบแนวคิดของ Daniel Goleman และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยในส่วนของระดับทักษะผู้วิจัยใช้มาตรวัดแบบไลเคอร์ทสเกล 5 ระดับ ซึ่งผ่านการวัดความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาคเท่ากับ 0.98 จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายน พ.ศ. 2567 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบ t-test, การทดสอบ (One-Way ANOVA หรือ f-test) สำหรับข้อมูลปลายเปิดผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. การศึกษาการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	301	100
1. เพศ		
1.1 ชาย	85	28.20
1.2 หญิง	216	71.80

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ระดับชั้น		
2.1 ชั้นปีที่ 1	105	34.90
2.2 ชั้นปีที่ 2	122	40.50
2.3 ชั้นปีที่ 3	74	24.60

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 301 คน เมื่อจำแนกตามเพศปรากฏว่า เป็นหญิง จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 71.8% และเป็นชาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2%

เมื่อจำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5% รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9% และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6%

ตอนที่ 2 การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปรากฏดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับการพัฒนา		
	$\overline{x}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness)	4.25	0.34	มาก
2. ด้านการควบคุมตนเอง (Self-regulation)	4.68	0.20	มากที่สุด
3. ด้านการจูงใจตนเอง (Motivation)	4.43	0.25	มาก
4. ด้านการเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น (Empathy)	4.26	0.43	มาก
5. ด้านทักษะทางสังคม (Social Skills)	4.22	0.19	มาก
รวมเฉลี่ย	**4.37**	**0.14**	**มาก**

จากตาราง 2 พบว่า การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.37, S.D.=0.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงเฉลี่ยจากค่ามากที่สุดไปค่าต่ำที่สุด คือ ด้านการควบคุมตนเอง (Self-regulation) ($\bar{X}$=4.68, S.D.=0.20) รองลงมา คือ ด้านการ

จูงใจตนเอง (Motivation) ($\bar{X}$=4.43, S.D.=0.25) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น (Empathy) ($\bar{X}$=4.26, S.D.=0.43) ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) ($\bar{X}$=4.25, S.D.=0.34) ด้านทักษะทางสังคม (Social Skills) ($\bar{X}$=4.22, S.D.=0.19) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบระดับทักษะด้าน Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามเพศและระดับชั้นปี

ตาราง 3 เปรียบเทียบระดับทักษะด้าน Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามเพศและระดับชั้นปี

ข้อความ	t-test	f-test	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน
เพศ	2.26*	-	0.000*	ยอมรับสมมติฐาน
ระดับชั้นปี	-	99.12	0.000*	ยอมรับสมมติฐาน

จากตาราง 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศและระดับชั้นปี พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ควรส่งเสริมให้มีการประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียน ควรจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านการจัดการความเครียดและการควบคุมอารมณ์ภายใต้สภาวะวิกฤต ควรสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นแรงจูงใจภายในและการตั้งเป้าหมายที่ท้าทายเพื่อพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ควรพัฒนาทักษะการเปิดรับความคิดเห็นที่แตกต่างเพื่อสร้างความเข้าใจในความต้องการของผู้อื่น

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทั้ง 5 ด้าน ทำให้ทราบถึงการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และประเด็นต่างๆ เพื่อนำไปพัฒนาต่อไป ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 .เพื่อศึกษาระดับทักษะด้าน Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จากการศึกษาการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวม พบว่า ทักษะ Soft Skills อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.37, S.D.=0.14) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษามีมาตรฐานจริยธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การควบคุมตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มาจากการที่นักศึกษายึดมั่นในการรักษามาตรฐานความโปร่งใสและความซื่อสัตย์ในการเรียนและการทำงานอยู่เสมอ และการปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้อื่นอย่างเคร่งครัด พฤติกรรมนี้แสดงถึงการมีมโนธรรมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman (1995) ที่ระบุว่าความน่าเชื่อถือเป็นองค์ประกอบหลักของการจัดการตนเอง ความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จและทัศนคติเชิงบวกต่ออุปสรรค ในมิติของแรงจูงใจ นักศึกษามีความโดดเด่นในเรื่อง ความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะลงมือทำกิจกรรมใหม่ๆ ด้วยความเต็มใจ และความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายที่ท้าทายในการเรียนอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังสามารถมองปัญหาที่เกิดขึ้นว่าเป็นโอกาสในการเรียนรู้ การบริหารจัดการอารมณ์ภายใต้สภาวะกดดัน นักศึกษามีความสามารถสูงในการปรับตัวและจัดการกับความเครียด ความวิตกกังวล หรืออารมณ์เชิงลบได้ดี และสามารถทำงานหรือตัดสินใจภายใต้ความกดดันหรือเวลาที่จำกัดได้ดี พฤติกรรมนี้เป็นผลจากการที่นักศึกษาได้รับการฝึกฝนให้มีสติปัญญาทางอารมณ์ ซึ่งช่วยให้มีสมาธิในการเรียนและการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเหมาะสม การสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันเป็นทีม ประเด็นที่นักศึกษาปฏิบัติได้ดีในทางสังคม คือ การสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการทำงาน ทำหน้าที่ผู้นำและผู้ตามที่ดีตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย ความเห็นอกเห็นใจและการสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน ในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น นักศึกษามีความโดดเด่นในเรื่อง การแสดงความเห็นอกเห็นใจและให้การสนับสนุนเมื่อผู้อื่นกำลังประสบปัญหา และการเป็นผู้ฟังที่ดีและตั้งใจฟังสิ่งที่ผู้อื่นสื่อสารอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาริษา ประเสริฐทรง และ วัลลภา อารีรัตน์. (2559) ที่พบว่าทักษะ Soft Skills ทั้งในด้านอารมณ์ การสื่อสาร และสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถบริหาร

จัดการตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหัวใจหลักที่จำเป็นสำหรับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์สู่การเป็นนักบริหารมืออาชีพในอนาคต

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์มีทักษะด้านการตระหนักรู้ในตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.25, S.D.=0.34) ซึ่งแสดงออกผ่านความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเอง โดยนักศึกษาคาดการณ์ได้ว่าการกรทำของตนจะส่งผลต่อผู้อื่น และรู้เท่าทันสถานการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกเครียดหรือหงุดหงิด สิ่งนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยในการตัดสินใจและการปรับตัวในสถานการณ์ที่หลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman (1995) ที่ระบุว่าการตระหนักรู้ในตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญของสติปัญญาทางอารมณ์ (EQ) ที่ช่วยให้บุคคลสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองได้อย่างชัดเจน เพื่อนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ นอกจากนี้ พฤติกรรมดังกล่าวยังสะท้อนถึงการเข้าใจแรงขับเคลื่อนและความปรารถนาส่วนตัว ส่งผลให้นักศึกษาสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นและปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในรั้วมหาวิทยาลัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัชชา อินทร (2561) ที่พบว่า การเข้ารับกระบวนการพัฒนาหรือปรึกษาเชิงจิตวิทยา ส่งผลให้นักศึกษามีการตระหนักรู้ในตนเองและการปรับตัวทางสังคมที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับนักศึกษาสาขารัฐประศาสนสาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่ผ่านการหล่อหลอมมาจากกิจกรรมการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย จนสามารถรับรู้ถึงอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองอย่างถูกต้องและรวดเร็ว

2.2 ด้านการควบคุมตนเอง (Self-regulation) พฤติกรรมของนักศึกษาในด้านการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.68, S.D.=0.20) สะท้อนถึงความสามารถในการจัดการอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ นักศึกษาส่วนใหญ่แสดงออกถึงความสามารถในการระงับอารมณ์และความโกรธได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ รวมถึงมีความยืดหยุ่นทางความคิดที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานได้เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลง จุดที่น่าสนใจคือการที่นักศึกษาเน้นการรักษา มาตรฐานความโปร่งใสและความซื่อสัตย์ในการเรียนรู้และการทำงานอยู่เสมอ ซึ่งเป็นผลจากการที่นักศึกษาได้รับการฝึกฝนให้มี self-regulation เพื่อควบคุมความเครียด ความโกรธ หรือความวิตกกังวล ทำให้มีสมาธิในการเรียนและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ พฤติกรรมดังกล่าวยังรวมถึงการมีความรับผิดชอบและการปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้อื่นอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นทักษะในการจัดการตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายตามหลักพัฒนา Soft Skills สิ่งนี้ช่วยให้นักศึกษาสามารถ

ตัดสินใจภายใต้ความกดดันหรือเวลาที่จำกัดได้ดี และสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยไม่ถูกแรงกระตุ้นภายนอกชักจูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ วาริษา ประเสริฐทรง และ วัลลภา อารีรัตน์. (2559) ที่พบว่า ทักษะภาวะผู้นำด้าน Soft Skills ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการตนเองและความสัมพันธ์ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกในด้านการควบคุมตนเอง (Self management) โดยเฉพาะเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบต่อหน้าที่

2.3 ด้านการจูงใจตนเอง (Motivation) พฤติกรรมของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ในด้านการจูงใจตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.43, S.D.=0.25) ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนศักยภาพส่วนบุคคลที่มุ่งเน้นไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ นักศึกษาแสดงออกถึงแรงขับเคลื่อนภายใน (Intrinsic Motivation) ที่เข้มแข็ง โดยมีความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรมใหม่ๆ ด้วยความเต็มใจ แม้กิจกรรมนั้นจะมีความซับซ้อนหรือต้องใช้พยายามสูง พฤติกรรมที่โดดเด่นและเป็นหัวใจสำคัญคือการที่นักศึกษามองว่าอุปสรรคหรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนรู้เป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของการฝึกฝน และมองปัญหาเหล่านั้นว่าเป็นโอกาสอันดีในการสำรวจขีดความสามารถของตนเองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น พลังแห่งการมองโลกในแง่ดีช่วยให้นักศึกษาสามารถรักษาทัศนคติเชิงบวกไว้ได้แม้ในสภาวะที่เผชิญกับความกดดัน ส่งผลให้เกิดความมานะอุตสาหะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยไม่ละทิ้งความพยายามง่ายๆ นอกจากนี้ การจูงใจตนเองของนักศึกษายังรวมไปถึงการมีความคิดริเริ่มในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายความสามารถของตนเองอยู่เสมอ โดยนักศึกษาสามารถสร้างกำลังใจให้ตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยแรงกระตุ้นจากปัจจัยภายนอก เช่น รางวัล สิ่งตอบแทน หรือคำชมเชยเป็นหลัก แต่เกิดจากความพึงพอใจในความสำเร็จของการเรียนรู้และความปรารถนาที่จะเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ คุณลักษณะเหล่านี้ถือเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ ที่จะต้องก้าวไปเป็นผู้นำและนักบริหารในอนาคต ซึ่งต้องอาศัยความมุ่งมั่นทุ่มเทและความรับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายและภารกิจต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ส่วนรวม พฤติกรรมการจูงใจตนเองนี้จึงไม่ได้เป็นเพียงทักษะทางอารมณ์เท่านั้น แต่ยังเป็นสมรรถนะหลักที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถกำกับตนเอง (Self–direction) ให้เติบโตอย่างยั่งยืนในโลกการทำงานที่มีการแข่งขันและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิตภัทร ปิยะภาณีพงษ์ (2558) ที่พบว่า อิทธิพลของการเรียนรู้และการทำงานเป็นทีมมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่นักศึกษาสาขา รัฐประศาสนศาสตร์แสดงออกผ่านความมุ่งมั่นและ

ความใฝ่รู้ในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเองอยู่เสมอ การที่นักศึกษาสามารถสร้างพลังใจให้ตนเองเพื่อเผชิญกับความท้าทายและไม่ย่อท้อต่อความผิดพลาด เป็นไปในทิศทางเดียวกับข้อค้นพบของ พนิตภัทร ที่ชี้ว่าแรงจูงใจเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักที่ช่วยให้บุคคลเกิดความกระหายในความสำเร็จ (Need for Achievement) และกล้าที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อค้นหาวิธีการทำงานหรือแนวทางการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านการเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น (Empathy) พฤติกรรมของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ในด้านการเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.26, S.D.=0.43) สะท้อนถึงวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สำคัญในการรับรู้และเข้าใจในความรู้สึก ความต้องการ รวมทั้งมุมมองของบุคคลรอบข้างได้อย่างลึกซึ้ง นักศึกษาแสดงออกถึงทักษะการเป็นผู้ฟังที่ดี โดยเปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างแม้จะไม่ตรงกับทัศนคติส่วนตน พฤติกรรมที่โดดเด่นคือการแสดงความเห็นอกเห็นใจและพร้อมที่จะให้การสนับสนุนหรือช่วยเหลือเพื่อนร่วมทีมเมื่อประสบปัญหาหรือตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก นักศึกษาแสดงความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่นโดยการสังเกตจากอารมณ์และท่าทาง ทำให้สามารถปรับปรุงคำพูดหรือการกระทำของตนเองเพื่อรักษาความสัมพันธ์อันดีไว้ได้ สิ่งนี้ถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือในสังคมมหาวิทยาลัย ซึ่งช่วยลดความขัดแย้งและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันได้อย่างราบรื่น ทักษะด้านนี้ยังแสดงออกผ่านความพยายามในการทำความเข้าใจเบื้องหลังหรือสาเหตุที่ทำให้บุคคลอื่นแสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมา ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่จะก้าวไปเป็นนักบริหารภาครัฐที่ต้องทำงานคลุกคลีกับประชาชนที่มีภูมิหลังหลากหลาย การที่นักศึกษาสามารถคาดการณ์ผลกระทบจากคำพูดหรือการกระทำของตนที่มีต่อใจผู้อื่นได้ล่วงหน้า ช่วยให้นักศึกษาสามารถเลือกวิธีการปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์และไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกเชิงลบต่อกัน พัฒนาการในด้านนี้จึงเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ที่ทำให้นักศึกษาสามารถเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงาน ส่งผลให้การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในรั้วมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างสมัครสมานสามัคคีและสร้างความสุขในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยมล อินทุสุต (2558) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และทักษะทางสังคม ได้ชี้ให้เห็นว่า การรับรู้และเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นเป็นองค์ประกอบหลักที่ช่วยให้บุคคลสามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการใส่ใจในความรู้สึกและพื้นฐานที่แตกต่างกันของเพื่อนร่วม

2.5 ด้านทักษะทางสังคม (Social Skills) พฤติกรรมของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ในด้านทักษะทางสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.22, S.D.=0.19) สะท้อนถึงสมรรถนะในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาแสดงออกถึงความสามารถในการสื่อสารข้อมูลและความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจนและจูงใจผู้อื่นได้ พฤติกรรมที่โดดเด่นอย่างยิ่งคือความชำนาญในการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งการเรียนและการทำงานในอนาคต นักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับบทบาทต่างๆ ได้อย่างยืดหยุ่น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำกลุ่มที่คอยประสานพลังความร่วมมือ หรือการเป็นผู้ตามที่ดีที่ช่วยผลักดันให้งานกลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ ทักษะทางสังคมของนักศึกษายังรวมถึงความสามารถในการจัดการข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มได้อย่างสันติ โดยใช้การเจรจาและการประนีประนอมเป็นเครื่องมือสำคัญในการหาข้อยุติที่เป็นยอมรับของทุกฝ่าย พฤติกรรมเหล่านี้ช่วยสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจและเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างมากสำหรับนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ที่จะต้องออกไปปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องอาศัยการประสานงานระหว่างหน่วยงานและการทำงานร่วมกับมวลชน การที่นักศึกษาสามารถโน้มน้าวใจผู้อื่นและสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการทำงานร่วมกันได้อย่างสร้างสรรค์ ถือเป็นภาพสะท้อนของความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นนักบริหารมืออาชีพที่สามารถใช้ทักษะทางสังคมเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายและภารกิจสาธารณะให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีคุณภาพ การแสดงออกผ่านการให้เกียรติผู้อื่นและการใช้ศิลปะในการติดต่อสื่อสารยังช่วยลดช่องว่างในการทำงานร่วมกับผู้ที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน นักศึกษาแสดงความฉลาดทางสังคมในการเลือกใช้ถ้อยคำและกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับกาลเทศะ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือให้กับตัวนักศึกษาเองและสถาบัน พัฒนาการทางสังคมที่โดดเด่นนี้ยังช่วยให้นักศึกษาสามารถสร้างพันธมิตรในการเรียนรู้และการทำงาน ส่งผลให้เกิดการแบ่งปันทรัพยากรและความรู้ภายในกลุ่มอย่างเป็นระบบ อันเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จที่ยั่งยืนในระยะยาวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมัยพร นิธิกาจณ์พาณิช (2564) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 พบว่ากระบวนการพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการมีส่วนร่วมและการปฏิสัมพันธ์มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม ซึ่งตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ที่แสดงออกถึงความสามารถในการสื่อสารความคิดและสร้างความร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่าประเด็นที่มีผู้เสนอความคิดเห็นมากที่สุดสามารถอธิบายตามกรอบแนวคิดทฤษฎีความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ของ Daniel Goleman ได้ดังนี้

1. ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) พบว่า ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้สำรวจและประเมินศักยภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เข้าใจในอารมณ์และจุดแข็งของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาเห็นช่องว่างในการพัฒนาและสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

2. ด้านการควบคุมตนเอง (Self-regulation) พบว่า นักศึกษาเสนอให้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการความเครียดและการควบคุมอารมณ์ภายใต้สภาวะกดดัน เพื่อสร้างความยืดหยุ่นทางความคิดและการยับยั้งชั่งใจต่อสิ่งเร้าภายนอก ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างมากในการลดความขัดแย้งระหว่างการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. ด้านการจูงใจตนเอง (Motivation) พบว่า ควรส่งเสริมให้มีการสร้างแรงขับเคลื่อนจากภายใน โดยให้นักศึกษามองว่าอุปสรรคคือโอกาสในการเรียนรู้และตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย เพื่อสร้างความมุ่งมั่นและความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จในวิชาชีพนักปกครองในอนาคต

4. ด้านการเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น (Empathy) พบว่า ข้อเสนอแนะเน้นการพัฒนาทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ (Active Listening) และการเปิดใจยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิดเพื่อให้สามารถรับรู้ความต้องการและมุมมองของผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการประสานงานและบริการประชาชนในฐานะนักรัฐประศาสนศาสตร์

5. ด้านทักษะทางสังคม (Social Skills) พบว่า ประเด็นสำคัญที่นักศึกษาเสนอคือการส่งเสริมทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และการเจรจาต่อรอง โดยควรเน้นกิจกรรมที่ฝึกภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมภายใต้หลักธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการความสัมพันธ์กับบุคคลหลากหลายกลุ่มอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการควบคุมตนเอง (Self-regulation) ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาสาขา รัฐประศาสนศาสตร์มีความสามารถในการจัดการอารมณ์ ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้ดีในระดับมาก สถาบันควรส่งเสริมและรักษามาตรฐานนี้ไว้โดยการสนับสนุนกิจกรรมที่ฝึกความอดทนและการตัดสินใจภายใต้สภาวะวิกฤต เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในฐานะนักบริหารภาครัฐในอนาคต

1.2 จากผลการวิจัย พบว่าการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะทางสังคม (Social Skills) โดยเฉพาะในประเด็นการสื่อสารและการเจรจาต่อรองเพื่อจัดการความขัดแย้ง ดังนั้น สถาบันและสาขาวิชาควรศึกษาหาวิธีการให้นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการบริหารจัดการความขัดแย้ง ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน โดยการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ด้านวาทศิลป์และการประสานงานร่วมกับมวลชน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้นักศึกษาสามารถสื่อสารข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความร่วมมือในสังคมอย่างยั่งยืน

1.3 ข้อเสนอแนะจากความคิดเห็น พบว่า ข้อเสนอแนะสูงสุด คือ ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการสำรวจและประเมินศักยภาพของตนเอง (Self-awareness) อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ในด้านอารมณ์ จุดแข็ง และจุดอ่อนของตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การส่งเสริมให้เกิดการตระหนักรู้ในตนเองจะช่วยให้นักศึกษาเห็นช่องว่างในการพัฒนาศักยภาพ ลดความขัดแย้งในสังคมและทำให้สามารถใช้ข้อมูลในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีเหตุผล และมีประสิทธิภาพมากขึ้นในทุกมิติ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะ Soft Skills โดยเฉพาะในด้านทักษะทางสังคม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับอุปสรรคและปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะของนักศึกษาในระดับรายบุคคล

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อระดับ Soft Skills ของนักศึกษาระหว่างกลุ่มวิชาเอกหรือชั้นปีต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างระดับทักษะ Soft Skills กับความสำเร็จในการฝึกปฏิบัติงานทางรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อสร้างฐานข้อมูลในการพัฒนาบัณฑิตให้ตรงตามความต้องการของหน่วยงานภาครัฐในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

กัลยมล อินทุสุต. (2558). *ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชมัยพร นิธิกาจณ์พาณิช. (2564). *การจัดการเรียนการสอนแบบ Active learner ที่มีคุณลักษณ์ Soft Skill.* กลุ่มงานตามสมรรถนะบุคลากร, 1.

ณัชชา อินทร. (2561). *การพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองและการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวของ Trotzer.* (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พนิตภัทร ปิยะภาณีพงษ์. (2558). *ความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ และการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อบรรยากาศในการ ทำงานของพนักงานในกลุ่มบริษัทโมโน จำกัด (Master's thesis).* สืบค้นจาก http://dspace.bu.ac.th.

มารุต พัฒผล. (2561). *การประเมินหลักสูตร.* จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์.

วาริษา ประเสริฐทรง และ วัลลภา อารีรัตน์. (2559). *ทักษะภาวะผู้นำ ด้าน SOFT SKILLS ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.* วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 38(2),88-95. สืบค้นจาก https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDKKUJ/article/view/47920/39773

อรทัย มูลความดี. (2564). *การพัฒนาทักษะอ่อนในศตวรรษที่ 21.* สำนักพิมพ์วิชาการ.

Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence.* New York: Bantam Books.